

دستورالعمل تأمین مالی جمعی

مصوب 1397/02/25 شورای عالی بورس و اوراق بهادار

دستورالعمل تأمین مالی جمعی براساس بند (4) ماده (4) قانون بازار اوراق بهادار، به شرح زیر به تصویب شورای عالی بورس و اوراق بهادار رسید .

• بخش یک - تعاریف و کلیات :

○ ماده 1 :

اصطلاحات و واژه‌هایی که در این دستورالعمل به کار رفته‌اند دارای معانی زیر هستند. معانی سایر اصطلاحات و واژه‌های تعریف نشده، حسب مورد مطابق تعاریف مندرج در ماده یک قانون بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران مصوب آذرماه ۱۳۸۴ مجلس شورای اسلامی و قانون توسعه ابزارها و نهادهای مالی جدید به منظور تسهیل اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم قانون اساسی مصوب آذرماه سال ۱۳۸۸ هجری شمسی مجلس شورای اسلامی هستند :

▪ بند 1 :

سازمان: سازمان بورس و اوراق بهادار است.

▪ بند 2 :

فرا بورس: شرکت فرا بورس ایران است.

▪ بند 3 :

عامل: شخص حقوقی است که طبق الزامات این دستورالعمل اقدام به تأمین مالی جمعی می نماید .

▪ بند 4 :

سکو: پلتفرمی است که برای تأمین مالی جمعی توسط عامل ایجاد شده است و اطلاعات لازم بر اساس مفاد این دستورالعمل در آن منتشر می شود .

▪ بند 5 :

متقاضی : شخص حقوقی است که به منظور تأمین منابع مالی ، طبق الزامات این دستورالعمل به عامل مراجعه می کند .

▪ بند 6 :

طرح: فعالیتی است که متقاضی برای انجام آن اقدام به تأمین منابع مالی می کند.

▪ بند 7 :

طرح باز: طرحی است که در حال تأمین مالی بوده، یا تکمیل شده ولی هنوز منابع جمع آوری شده تحویل متقاضی نشده است .

▪ بند 8 :

تأمین کننده: شخص حقیقی یا حقوقی تأمین کننده منابع مالی مورد نیاز متقاضی است.

▪ بند 9 :

فراخوان تأمین :اعلان درخواست متقاضی ، در سکو برای معرفی به تأمین کنندگان است.

▪ بند 10 :

گواهی شراکت: ورقه بهاداری است که در تأمین مالی جمعی به صورت الکترونیکی منتشر می شود و از ثبت نزد سازمان معاف است.

▪ بند 11 :

ناظر فنی/مالی: شخص حقیقی یا حقوقی مورد تأیید فرابورس است که حسب درخواست عامل یا کارگروه ارزیابی نسبت به ارزیابی اولیه یا نظارت بر حسن اجرای طرح تعریف شده توسط متقاضی اقدام می کند .

▪ بند 12 :

شخص وابسته: شخص وابسته به هر شخص حقیقی یا حقوقی به شرح زیر است: الف- شخص وابسته به هر شخص حقیقی عبارت است از همسر و اقرباء نسبی درجه اول از طبقه اول آن شخص و هر شخص حقوقی که

تحت نفوذ قابل ملاحظه، کنترل یا کنترل مشترک شخص حقیقی مورد نظر باشد؛ و ب- شخص وابسته به هر شخص حقوقی عبارت است از شخص وابسته به واحد تجاری که در استانداردهای حسابداری ملی ایران، تعریف شده است .

▪ بند 13 :

کارگروه ارزیابی: کارگروهی که مطابق ماده 14 این دستورالعمل، تشکیل می گردد.

○ ماده 2 :

در تأمین مالی جمعی، منابع مورد نیاز راه اندازی یا توسعه یک کسب و کار تأمین شده و تأمین کننده منابع، نقش مشارکت کننده در طرح را داشته و در سود و زیان طرح شریک است .

○ ماده 3 :

عامل موظف است برای انجام تأمین مالی جمعی، نسبت به اخذ مجوز فعالیت از کارگروه ارزیابی مطابق این دستورالعمل اقدام نماید .

○ ماده 4 :

عامل صرفاً از طریق انعقاد قرارداد با نهادهای مالی تحت نظارت سازمان، مجاز به تأمین مالی جمعی می باشد. در این خصوص، نهادهای مالی می توانند با اصلاح اساسنامه خود، مطابق مقررات، نسبت به انعقاد قرارداد با عامل اقدام نمایند .

▪ تبصره 1 :

نهادهای مالی دارای مجوز از سازمان می توانند پس از اصلاح اساسنامه مطابق مقررات و اخذ مجوز فعالیت تأمین مالی جمعی از کارگروه ارزیابی، خود نیز به عنوان عامل، اقدام به تأمین مالی جمعی نمایند .

▪ تبصره 2 :

هر نهاد مالی می تواند در هر زمان حداکثر با 5 عامل به منظور انجام فعالیت تأمین مالی جمعی ، طرف قرارداد واقع شود .

▪ تبصره 3 :

فهرست نهادهای مالی مجاز به فعالیت در زمینه تأمین مالی جمعی و ضوابط مربوط به نحوه فعالیت آنها، ظرف مدت حداکثر 2 ماه پس از تصویب این دستورالعمل به تصویب سازمان خواهد رسید .

▪ تبصره 4 :

حداقل مفادی که لازم است در قرارداد منعقد شده بین عامل و نهاد مالی درج گردد، ظرف مدت حداکثر 2 ماه پس از تصویب این دستورالعمل به پیشنهاد فرابورس، به تصویب سازمان خواهد رسید.

○ ماده 5 :

سکوهای موجود تأمین مالی جمعی حداکثر شش ماه پس از تصویب این دستورالعمل فرصت اخذ مجوز فعالیت از کارگروه ارزیابی را دارند. پس از این تاریخ، به صورت مستمر فهرست سکوهای مجاز به تأمین مالی جمعی از طریق سامانه فرابورس، موضوع ماده 20 این دستورالعمل، اعلام خواهد شد و وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات اقدام به مسدودسازی تمامی سکوهایی که در این فهرست قرار ندارند، خواهد کرد .

○ ماده 6 :

حوزه جغرافیایی اجرای طرح در داخل کشور بوده، ولی جمع آوری منابع مالی موردنیاز طرحها از تأمین کنندگان خارج از کشور نیز بلامانع است .

○ ماده 7 :

مراحل تأمین مالی جمعی به شرح زیر است:

▪ بند الف :

ارزیابی اولیه متقاضی و طرح توسط عامل یا ناظر فنی/ مالی حسب تشخیص عامل، به منظور مطابقت با شرایط ثبت نام مندرج در بخش شرایط و الزامات ارائه خدمات تأمین مالی جمعی؛

▪ بند ب :

عقد قرارداد با متقاضی و دریافت مستندات و اطلاعات وی مطابق با مفاد این دستورالعمل توسط عامل؛

▪ بند ج :

دریافت نماد اختصاصی از فرابورس؛

▪ بند د :

انتشار فراخوان تأمین در سکو که باید حداقل شامل اطلاعات زیر باشد:

1- مشخصات متقاضی شامل:

1-1 نام، شناسه ملی، کد اقتصادی، شماره و تاریخ ثبت، شماره تماس، آدرس و کد پستی

1-2 مشخصات سهامداران بالای 10 درصد

1-3 مشخصات اعضای حقوقی و حقیقی عضو هیئت مدیره و مدیر عامل

2- مقدار مبلغ مورد درخواست

3- محدوده زمانی و نحوه زمان بندی جمع آوری وجوه

4- نحوه تسویه در پایان طرح حسب مورد

5- مشخصات ناظر فنی/مالی در صورت وجود

▪ بنده :

اعلام فراخوان جمع آوری وجوه.

○ ماده 8 :

انتقال گواهی شراکت به غیر، بر اساس رویه‌ای که ظرف مدت حداکثر 2 ماه پس از تصویب این دستورالعمل به پیشنهاد فرابورس، به تصویب سازمان خواهد رسید، انجام می‌پذیرد .

○ ماده 9 :

حداکثر مقدار قابل تأمین از طریق تأمین مالی جمعی برای هر طرح 20میلیارد ریال است. این مبلغ به طور سالانه توسط کارگروه ارزیابی مورد بازنگری قرار می گیرد .

○ ماده 10 :

حداکثر مقدار پذیرش مجموع طرح های باز نزد عامل در هر زمان، نمی تواند بیشتر از 200 میلیارد ریال باشد. این مبلغ به طور سالانه توسط کارگروه ارزیابی مورد بازنگری قرار می گیرد .

○ ماده 11 :

متقاضی، ملزم به تأمین حداقل 10 درصد وجه مورد نیاز طرح می باشد.

○ ماده 12 :

حداکثر مقدار قابل تأمین از طریق هر تأمین کننده شخص حقیقی، حداکثر به میزان 5 درصد از کل مبلغ هر طرح است .

○ ماده 13 :

تأمین مالی جمعی برای یک طرح مشخص نباید به صورت هم زمان توسط چند سکوی مختلف انجام شود .عامل موظف است پیش از انتشار فراخوان تأمین، بررسی های لازم را در این خصوص انجام دهد .

• بخش دو - کارگروه ارزیابی :

○ ماده 14 :

کارگروه ارزیابی دارای پنج عضو و یک دبیر به شرح زیر است:

▪ بند الف :

یک نفر به نمایندگی از رئیس سازمان، به عنوان رئیس کارگروه؛

▪ بند ب :

دو نفر به نمایندگی از فراپورس ؛

▪ بند ج :

دو کارشناس در حوزه فعالیت تأمین مالی جمعی، با پیشنهاد فرابورس و تأیید رئیس سازمان؛

▪ بند د :

یکی از مدیران فرابورس به عنوان دبیر کارگروه و بدون حق رأی.

▪ تبصره :

کارگروه ارزیابی می تواند در صورت لزوم، علاوه بر اعضای اصلی، از کارشناسان آشنا به حوزه مربوطه و همچنین نمایندگان متقاضیان (بدون حق رأی) برای حضور در جلسه دعوت به عمل آورد .

○ ماده 15 :

جلسات کارگروه ارزیابی با حضور تمامی اعضا تشکیل شده و تصمیمات آن با رأی موافق حداقل سه عضو که الزاماً یکی از آنها نماینده سازمان است، معتبر است .

• بخش سه - رویه صدور مجوز فعالیت :

○ ماده 16 :

عامل، درخواست موافقت اصولی خود را به همراه مستندات زیر به کارگروه ارزیابی ارائه می دهد :

▪ بند الف :

مدارک ثبتی شخصیت حقوقی خود نزد اداره کل ثبت شرکتها و مؤسسات غیرتجاری؛

▪ بند ب :

فرم درخواست دریافت موافقت اصولی ؛

▪ بند ج :

ارائه رزومه اعضای هیئت مدیره و مدیرعامل متقاضی در قالب فرم های موردنظر و گواهی عدم سوء پیشینه

اشخاص مذکور؛

▪ بند د :

ارائه اطلاعات، مدل عملکرد و حوزه فعالیت در قالب مدل کسب و کار؛

▪ بند ه :

قرارداد عاملیت با نهادهای مالی (در صورتی که نهاد مالی مستقیماً اقدام به عاملیت نکند)؛

▪ بند و :

ارائه اطلاعات حساب بانکی مربوط به فعالیت تأمین مالی جمعی؛

▪ بند ز :

نمونه قراردادها؛

▪ بند ح :

سایر موارد به تشخیص کارگروه ارزیابی.

○ ماده 17 :

کارگروه ارزیابی حداکثر ظرف مدت یک ماه از زمان تکمیل مستندات موضوع ماده قبل، نتیجه بررسی خود را در خصوص اعطای موافقت اصولی به عامل و سازمان اعلام می کند .

○ ماده 18 :

عامل ملزم است حداکثر ظرف شش ماه پس از دریافت موافقت اصولی، سکوی خود را با رعایت الزامات ذیل راه اندازی کرده و مدارک و مستندات مربوطه را جهت دریافت مجوز فعالیت به کارگروه ارزیابی ارائه نماید :

▪ بند الف :

اعلام نشانی سکوی راه اندازی شده؛

▪ بند ب :

برآورده‌سازی الزامات فعالیت در فضای مجازی، مطابق قوانین جاری کشور (نظیر دریافت مجوزها و نمادهای مشخص از مراکز تعیین شده توسط مراجع قانونی)؛

▪ بند ج :

فراهم کردن زیر ساخت نرم‌افزاری مربوط به فعالیت عامل و اتصال آن به سامانه فرابورس موضوع ماده 20 این دستورالعمل؛

▪ بند د :

سایر موارد اعلامی به تشخیص کارگروه ارزیابی.

○ ماده 19 :

در صورت طی کردن فرایندهای ذکر شده در این دستورالعمل، مجوز فعالیت عامل توسط کارگروه ارزیابی صادر می‌شود .

○ ماده 20 :

فرابورس موظف است حداکثر ظرف 2 ماه پس از تصویب این دستورالعمل، سامانه جامع تأمین مالی جمعی را به‌منظور انجام وظایف محوله این دستورالعمل راه‌اندازی کند .

• بخش چهار - شرایط و الزامات ارائه خدمات تأمین مالی جمعی :

○ ماده 21 :

پیش از اجرای هر طرح تأمین مالی جمعی لازم است قراردادی رسمی بین عامل و متقاضی منعقد شود. در این قرارداد، تعهدات و حقوق دو طرف مشخص بوده و حداقل موارد زیر را در برمی‌گیرد :

▪ بند الف :

هزینه‌های ارائه خدمات عامل؛

▪ بند ب :

تعهدات متقاضی شامل:

1- ارائه مستندات، اطلاعات، شرایط و زمان بندی اجرای طرح یا برنامه کسب و کار آن ؛

2- مدارک یا مجوزهای مورد نیاز برای اجرای طرح؛

3- نوع و نحوه ارائه گزارش های دوره ای.

▪ بند ج :

جریمه های عدم انجام یا تأخیر در انجام تعهدات با شرایط تعیین شده ؛

▪ بند د :

مدت قرارداد و شروط احتمالی اتمام پیش از موعد یا تمدید آن؛

▪ بنده :

انتخاب ناظر فنی/مالی جهت ارزیابی اولیه و بررسی پیشرفت کار (در صورت لزوم، به تشخیص عامل یا کارگروه ارزیابی) با تعیین وظایف و حق الزحمه وی؛

▪ بند و :

سایر موارد اعلامی به تشخیص کارگروه ارزیابی.

○ ماده 22 :

حداقل الزامات و گزارش های دوره ای که لازم است توسط متقاضی تهیه و افشا گردد و نحوه آن، ظرف مدت حداکثر 3 ماه پس از تصویب این دستورالعمل به تصویب کارگروه ارزیابی خواهد رسید .

○ ماده 23 :

عامل موظف است قبل از انعقاد قرارداد با متقاضی، حسن سابقه وی در طرح های قبلی تأمین مالی جمعی و یا سایر زمینه های مرتبط را از طریق اطلاعات موجود در سامانه جامع تأمین مالی جمعی یا سایر طرق مقتضی مورد بررسی و ارزیابی قرار دهد و نتیجه ارزیابی مذکور را در فراخوان تأمین در سکو منتشر کند .

▪ تبصره :

کارگروه ارزیابی حق اعمال محدودیت و یا ممنوعیت در تعریف طرح خاص و یا متقاضی خاص را دارد .

○ ماده 24 :

تأمین مالی طرح های عامل بجز اشخاص موضوع ماده 35 این دستورالعمل، مجاز است اما عامل موظف است ارتباط خود با طرح را برای تأمین کنندگان افشا کند .

○ ماده 25 :

عامل موظف است حداقل اطلاعات زیر را در قالب فراخوان تأمین، در سکو منتشر کند:

الف- اطلاعات کامل ثبتی/ متقاضی؛

ب- اطلاعات طرح پیشنهادی متقاضی (به انضمام مستندات مربوطه)؛

ج- اعلام تعهدات متقاضی؛

د- میزان منابع مالی موردنیاز برای انجام طرح و مبالغ جمع آوری شده؛

ه- زمان بندی و مراحل پرداخت وجوه جمع آوری شده توسط عامل به متقاضی ؛

و- برنامه کسب و کار طرح ؛

ز- نتایج ارزیابی موضوع ماده 23 این دستورالعمل؛

ح- سایر اطلاعات به تشخیص کارگروه ارزیابی.

○ ماده 26 :

تمامی ورود و خروج وجوه باید از طریق درگاه یا شبکه های پرداخت معتبر داخلی انجام شود .

○ ماده 27 :

پرداخت وجوه جمع آوری شده به متقاضی، باید منحصراً از طریق پرداخت به حساب بانکی متقاضی صورت پذیرد.

تبصره: عامل باید برای هر یک از طرح‌ها حساب تفصیلی اختصاصی داشته باشد.

▪ تبصره :

عامل باید برای هر یک از طرح‌ها حساب تفصیلی اختصاصی داشته باشد.

○ ماده 28 :

نحوه جمع آوری و تخصیص وجوه به متقاضی و نحوه نظارت بر آن توسط کارگروه ارزیابی تعیین می شود .

○ ماده 29 :

عامل موظف است ضمن تهیه محتوای آموزشی در سکوی خود برای تأمین کنندگان، جهت کمک به آنها در درک ریسک‌هایی مانند امکان زیان یا عدم نقدشوندگی، ترتیبی اتخاذ کند تا هر تأمین کننده حداقل یک بار پس از ورود به سکوی عامل، محتوای مزبور را مشاهده نماید .

○ ماده 30 :

عامل موظف است ریسک‌های مربوط به طرح را از طریق سکو به اطلاع تأمین کنندگان برساند و ترتیباتی اتخاذ نماید تا هر تأمین کننده پیش از اقدام به مشارکت در طرح، آگاهی خود را از ریسک‌های مذکور اعلام نماید.

○ ماده 31 :

عامل موظف است گزارش عملکرد و صورت‌های مالی سالانه حسابرسی شده خود را به همراه اظهار نظر حسابرس، حداکثر 4 ماه پس از پایان سال مالی به کارگروه ارزیابی ارسال نماید .

○ ماده 32 :

عامل تحت هیچ شرایطی نمی‌تواند مشارکت در یک طرح خاص را به تأمین‌کنندگان توصیه کند.

○ ماده 33 :

عامل موظف است شرایطی را فراهم کند تا هر تأمین‌کننده قبل از سرمایه‌گذاری بر روی هر طرح، به‌منظور اطمینان از ثبت طرح در سکوی دارای مجوز، کد تأییدی را از سامانه فرابورس، موضوع ماده 20 این دستورالعمل، دریافت کند .

○ ماده 34 :

عامل موظف است هر نوع اطلاعات مربوط به فعالیتهای تأمین مالی جمعی خود را به اطلاع فرابورس برساند .

○ ماده 35 :

دستگاه‌های اجرایی موضوع ماده 5 قانون مدیریت خدمات کشوری، بانک‌ها و مؤسسات مالی و اعتباری، نهادهای مالی دارای مجوز از سازمان و شرکت‌های پذیرفته شده در بورس و بازار اول و دوم فرابورس و شرکت‌های درج شده در بازار پایه فرابورس مجاز به تأمین منابع از طریق سکوهای تأمین مالی جمعی نیستند .

○ ماده 36 :

شرایط متقاضی به شرح زیر است:

الف- شخص حقوقی باشد؛

ب -دعای دارای اثر بااهمیت حقوقی یا کیفری علیه شرکت/ مؤسسه و اعضای هیئت‌مدیره یا مدیرعامل/رئیس شرکت/مؤسسه متقاضی وجود نداشته باشد؛

ج -اعضای حقیقی هیئت‌مدیره و مدیرعامل شرکت/مؤسسه متقاضی باید گواهی عدم سوء‌پیشینه ارائه دهند، که از زمان صدور آن بیش از یک ماه نگذشته باشد؛

د -سایر شرایط به تشخیص کارگروه ارزیابی.

○ ماده 37 :

تأمین کنندگان باید دارای کد بورسی باشند.

• بخش پنج - سایر مقررات :

○ ماده 38 :

تأمین مالی جمعی طرح هایی که طبق قوانین و مقررات ممنوع شده اند، غیرمجاز است و موجب لغو مجوز فعالیت تأمین مالی جمعی عامل از طرف کارگروه ارزیابی خواهد شد .

○ ماده 39 :

در صورت تخلف عامل از انجام وظایف، کارگروه ارزیابی متناسب با نوع تخلف، یکی از اقدامات انضباطی زیر را اعمال خواهد کرد:

الف- تذکر کتبی

ب- تعلیق فعالیت برای مدت مشخص

ج- لغو مجوز فعالیت تأمین مالی جمعی

○ ماده 40 :

در صورت تخلف نهاد مالی از انجام وظایف خود یا پایش مستمر وظایف عامل، سازمان مطابق ضوابط و مقررات مربوطه با نهاد مالی برخورد خواهد کرد .

○ ماده 41 :

عامل موظف است در صورت دریافت شکایتی از یک طرح باز یا مشاهده یا دریافت گزارش از هرگونه انحراف از برنامه کسب و کار یا اهداف تعیین شده ، حسب مورد فوراً جمع آوری یا تخصیص وجوه را به حالت تعلیق درآورده و ضمن اطلاع به کارگروه ارزیابی، ظرف مدت 10 روز کاری اقدامات زیر را انجام دهد:

1- اعلام به ناظر فنی/مالی (حسب مورد) جهت بررسی دقیق؛

2- اعلام به مراجع ذیصلاح در صورت دریافت شکایت؛

▪ تبصره :

در صورت عدم احراز تخلف با اعلام مراجع ذیصلاح یا ناظر فنی/مالی، موضوع به کارگروه ارزیابی اعلام شده و فرایند جمع آوری یا تخصیص وجوه ادامه می یابد .

○ ماده 42 :

خارج شدن سکوی عامل از فهرست سکوه‌های مجاز به تأمین مالی جمعی با درخواست عامل، منوط به تأیید کارگروه ارزیابی و مشروط به نداشتن طرح باز می باشد .

○ ماده 43 :

در صورت متوقف شدن فعالیت های تأمین مالی جمعی عامل به هر یک از علت های مندرج در دستورالعمل حاضر، شروع مجدد فعالیت نیازمند ارائه درخواست مجدد و انجام کلیه مراحل مذکور در این دستورالعمل است .

○ ماده 44 :

به منظور نظارت بر حسن اجرای مفاد این دستورالعمل، فرابورس موظف است از انواع ابزارهای نظارتی با رعایت قوانین و مقررات استفاده کند. در همین راستا، عامل موظف است در اجرای مفاد این بند همکاری لازم را با سازمان، کارگروه ارزیابی، فرابورس و سایر مراجع ذیصلاح به عمل آورد .

○ ماده 45 :

انجام اصلاحات بعدی این دستورالعمل به سازمان تفویض شد.

○ مؤخره :

این دستورالعمل در 45 ماده و 8 تبصره در تاریخ 1397/02/25 به تصویب شورای عالی بورس و اوراق بهادار رسید و از تاریخ ابلاغ، لازم‌الاجرا است .